

IX. SZEMLE

NAGY KÁLMÁN
alezredes

BERLIN ELESTE

(Filmszemle)

Ivanov acélöntő és Sztálin — a munkában és harcban egyaránt hős szovjet emberek, s a nagy szovjet nép és a világ dolgozóinak atyja, bölcs vezetője, lángeszű hadvezére, Sztálin generalisszimusz a főhősei ennek a csodálatos filmalkotásnak.

A képek festői színeiből, a jelenetek lüktető sorából, a filmtörténet változó eseményeiből, a nagyszerű kísérő zene dallamaiból maga az élet, a történelem dicsőséges lapjai bontakoznak elő.

A szocializmust megvalósító szovjet nép megállíthatatlan munkaüteme, a bé-

kés építés alkotó ereje, a gyárat, a kolhozok aranyló búzatábláit, a dolgozók életét örömmé, boldogsággá varázsoló munka szépsége, a nép és vezérei közötti mély kapcsolat összhangja, a szovjet népek a kommunizmus ügye iránti odaadó szeretete árad a filmből.

Ebbe az igazi emberi életbe, a szovjet nép békés, alkotó munkájába, az egyes emberek boldog, egyéni életébe dörren bele az orvtámadó fasiszták halált okádó háborús gépezete, a repülő, a bomba, a harckocsi, a fegyver. Az imperialista fenevad halált, kínt, szenvedést, vért, könnyet zúdít erre a do!gos,

építő, megelégedett, szabad népre és a keményöklű és igaz érzésű, bátor szovjet ember munkaszerszámaival félredobva, olthatatlan gyűlölettel fordul támadójával szembe. Fegyvert ragadnak fiatal és öreg, asszony és férfi, orosz és grúz, ukrán és üzbég, a soknemzetiségű, szónyelvű, de egyszívű milliók. És a fegyvert addig le nem teszik, míg Moszkva és Sztálingrád, Krim és Kurszk és a négyév véresen ádáz küzdelmein keresztül ki nem tűzik a győzelmi zászlót a legyőzött ellenség fővárosa fölé.

A munkában és harcban egyformán hatalmas nép élén, a nép szívében, érzéseiben és tetteiben, gondjaiban, örömeiben és bánatában ott áll, beszél, irányít, tervez és aggódik, bölcsen határoz és keményen dönt a néppel egy, a népből jött, a népért élő igazi vezér, a nagy Sztálin.

Egyszerű, egyéni sors Alexej Ivanov és Natasa Rumjanceva sorsa, de mégis benne lüktet a történelem. Világformáló erő, a szocializmus eszméje tölti be a békéjéért, szabadságáért, munkájáért, családjáért: a hazáért küzdő szovjet harcos nagyszerű filméposzát. A szovjet ember nemcsak önmagáért és népéért, de minden elnyomott dolgozóért harcol, hoz véres áldozatot és győz minden erőszakkal és sötét erővel szemben.

Nagyszerű, lelkesítő, felemelő minden pillanat és minden egyes ember ebben a filmben és mégis — sőt éppen ezért — emberi, szívhez szóló, reális és igaz.

Igy mutatja be a „Berlin eleste” című film, a szovjet filmművészet leg-

nagyobb realista alkotása a szovjet életet, a szovjet harcost, a szovjet nép legnagyobb vezére, Sztálin alakját. Csofólatraméltó emberi nagyságában és közvetlen egyéniségében, meleg színekkel varázsolja elénk Sztálin elvtársat úgy, ahogy őt a szovjet emberek ismerik és szeretik.

De éppen annyira gyűlöletes, megvetendő, aljas a fasiszta diktátor, Hitler önrészegült, önző, fennhéjázó, embertelen alakja, egész klikkjével, s az imperialista politikai és gazdasági életnek a filmben megjelenő egyéb kalandor tagjaival együtt.

A film középponti tárgya a Nagy Honvédő Háború, s ezen belül a berlini csata. Elénk tárul a szovjet, sztálini haditudomány felsőbbbsége és győzelme a fasiszta-imperialista, kalandor hadi elméletek, az irreális burzsoá hadászat felett.

Nevel és tanít ez a film, megrázó és megható. Szeretetet és gyűlöletet kelt, s közben mindig a való életet, valóságos hús-vér embereket, igaz történetet, magát a történelmet adja. A szocialista realizmus pártosságával, elv-szerűségével tárja fel mindazt, ami a szocialista valóság lényege. Behatol gondolatainkba és megfelel kérdéseinkre. Az élenjáró kultúra országában a szocialista kultúra remek alkotása ez a film.

Pavlenko és Csiaureli filmregénye alapján készítette a világhírű, nagy szovjet filmrendező, Csiaureli. Az ő nevét olyan hatalmas alkotások tették ismertté, mint a „Nagy hajnal”, „Eskü”, de a „Berlin eleste” óriási lépést jelent nemcsak Csiaureli, hanem az egész élenjáró szovjet filmművészet fejlődésének az útján is. A művészek alkotó munkája megtestesíti a nép vágyait, igényeit. Ez a filmművészet csak a szocialista társadalomban, a kommunizmus építő munkája közben, a nagy Sztálin korszakában születhetett meg.

Politikai céltudatossága megnyilvánul végig, a film minden jelenetén és főleg a záró részeknél, ahol Sztálin elvtárs szavai az egész világ dolgozói felé hangzanak: „A világ minden népének harcolnia kell a békéért, a népek boldogságáért... A jövő nevében fogunk örködni a béke felett.”